

TUẦN 19 (Từ 27/12 →31/12/2012)

BÀI 6

ĐIỂM TỰA TINH THẦN

Tiết 73,74

ĐỌC

Văn bản 1

GIÓ LẠNH ĐẦU MÙA

-Thạch Lam-

I. TÌM HIỂU CHUNG

1. Tác giả

- Thạch Lam (1910 1942)

- **Tên khai sinh:** Nguyễn Tường Vinh.

- **Quê quán:** Hà Nội, lúc nhỏ ở quê ngoại Cẩm Giàng, Hải Dương.

- Truyện ngắn của ông giàu cảm xúc, lời văn bình dị và đậm chất thơ. Nhân vật chính thường là những con người bé nhỏ, cuộc sống nhiều vất vả, cơ cực mà tâm hồn vẫn tinh tế, đôn hậu.

2. Tác phẩm

a) Đọc và tìm hiểu chú thích

- HS đọc đúng.

b) Tìm hiểu chung

Người kể chuyện: ngôi thứ ba;

- Phương thức biểu đạt: tự sự kết hợp miêu tả;

- Thể loại: truyện ngắn;

- Bố cục:

+ Đoạn 1: Từ đầu... *Sơn thấy mẹ hơi rom róm nước mắt*: Sự thay đổi của cảnh vật và con người khi thời tiết chuyển lạnh;

+ Đoạn 2: Tiếp... *trong lòng tự nhiên thấy ấm áp vui vui*: Sơn và Lan ra ngoài chơi với các bạn nhỏ ngoài chợ và quyết định cho bé Hiên chiếc áo;

+ Đoạn 3: Còn lại: Thái độ và cách ứng xử của mọi người khi phát hiện hành động cho áo của Sơn.

II. TÌM HIỂU CHI TIẾT

1. Nhân vật Sơn và Lan

- Gia cảnh: sung túc

+ Có vú già;

+ Cách xưng hô:

- Cách mẹ Sơn gọi em Duyên ngay từ đầu tác phẩm: “cô Duyên” – “cô” – trang trọng;

- Cách gọi mẹ của Sơn: “mợ” gia đình trung lưu.

- Hành động cho áo góp phần thể hiện tính cách tốt bụng, biết yêu thương đùm bọc những người có hoàn cảnh khó khăn của chị em Sơn.

Ý nghĩa: Hành động đó của hai đứa trẻ có ý nghĩa vô cùng to lớn với Hiên vì Hiên được nhận được sự quan tâm, chia sẻ của người khác trong cơn gió lạnh đầu mùa.

- Theo em, việc Lan và Sơn giấu mẹ lấy chiếc áo bông của em Duyên đem cho Hiên vừa đáng khen vừa đáng trách.

+Đáng khen ở chỗ hai đứa trẻ tốt bụng, sẻ chia và quan tâm những người có hoàn cảnh khó khăn.

+Đáng trách ở chỗ đó là chiếc áo kỉ niệm của đứa em xấu số, chưa được sự cho phép của mẹ mà hai chị em đã đem đi cho người khác.

- Hành động đòi áo của Sơn rất ngây thơ, trẻ con lúc đó mới hiểu mẹ rất quý chiếc áo bông ấy.

2.Nhân vật Hiên và những đứa trẻ nghèo

Không gian/ khung cảnh

+ Yên ả, vắng lặng nghèo, lại thêm mùa đông càng khắc họa sâu về tình cảnh khôn khó.

- Dáng vẻ:

+ Hiên và những đứa trẻ khác ăn mặc phong phanh, rách rưới, vá vúi, không đủ ấm. Chúng rất thích chơi với Sơn và Lan nhưng chúng không dám thái quá.

3.Mẹ của Sơn và mẹ của Hiên

a. Mẹ của Hiên

Thái độ và hành động của mẹ Hiên:

+ Khép nép, nói tránh: “Tôi biết cậu ở đây đùa, nên tôi phải vội vàng đem lại đây trả mợ” Cách xưng hô có sự tôn trọng, như người dưới với người trên: Tôi – cậu – mợ;

=>Mẹ Hiên là người khép nép, nhưng cư xử đúng đắn, tự trọng của một người mẹ nghèo khổ.

b. Mẹ của Sơn

- Cách cư xử nhân hậu, tế nhị của một người mẹ có điều kiện sống khá giả hơn.

=>Với các con vừa nghiêm khắc, vừa yêu thương, vui vì các con biết chia sẻ, giúp đỡ người khác.

III. Tổng kết

1. Nghệ thuật

- Nghệ thuật tự sự kết hợp miêu tả;
- Giọng văn nhẹ nhàng, giàu chất thơ;
- Miêu tả tinh tế

2. Nội dung

Truyện ngắn khắc họa hình ảnh những người ở làng quê nghèo khó, có lòng tự trọng và những người có điều kiện sống tốt hơn biết chia sẻ, yêu thương người khác. Từ đó đề cao tinh thần nhân văn, biết đồng cảm, sẻ chia, giúp đỡ những người thiệt thòi, bất hạnh.

.....

Tiết 74,75

ĐỌC

Văn bản 2.

VĂN BẢN 2: TUỔI THƠ TÔI

Nguyễn Nhật Ánh

I. Đọc và tìm hiểu chung

1. Tác giả

- Nguyễn Nhật Ánh (1955), quê Quảng Nam
- Là nhà văn thường viết về đề tài thiếu nhi, được mệnh danh là nhà văn tuổi thơ
- Những tác phẩm: Kính vạn hoa, Cho tôi xin một vé đi tuổi thơ, Tôi thấy hoa vàng trên cỏ xanh...

2. Tác phẩm

- Xuất xứ: Trích trong: Sương khói quê nhà
- Thể loại: Truyện ngắn
- Nhân vật: Lợi (chính), tôi, bạn của tôi và Lợi, thầy Phu, con dê lửa
- Sự việc chính:

- (1) Lợi luôn chỉ nghĩ đến chuyện thu vén cá nhân, chỉ làm khi có lợi ích
- (2) Lợi bắt được con dê lửa và giữ khư khư, không đổi cho bất kì ai
- (3) Lũ bạn đâm ghét Lợi, bày trò khiến Lợi phải nộp con dê lửa cho thầy Phu
- (4) Con dê lửa bị chết khiến Lợi và đám bạn thảng thốt
- (5) Lợi cùng các bạn chôn con dê, thầy Phu xin lỗi Lợi

II. Đọc hiểu văn bản

1. Nhân vật Lợi

* Giới thiệu: Là “trùm sò”, chỉ lo “thu vén cá nhân”

* Hành động:

- Khi có đé lửa: Nghênh nghênh; quyết không đổi

- Khi đé lửa chết:

+ Khóc rung rức khi nhận hộp diêm chứa con đé lửa méo mó từ tay thầy

+ Mãi khóc, mắt đỏ hoe, nước mắt nước mũi chảy thành dòng

+ Tổ chức đám tang trang trọng cho đé

* Tính cách: Tinh nghịch, biết tính toán, nhân hậu.

2. Các nhân vật khác:

2. Các nhân vật khác:

a. “Tôi” và các bạn:

- Khi đé lửa sống:

+ Gạ đở đé không được → Ghét → Tìm cách “hạ” Lợi

+ Làm con đé nổi quạu, gáy inh ỏi → Thầy tịch thu

- Khi đé lửa chết:

+ Lòng chùng xuống, tan nát cõi lòng → Hối hận

+ Đến dự đám tang, im lìm, buồn bã, trang nghiêm

+ “Tôi” đào hố chôn đé thật sâu và vuông vức

+ Cả nhóm lấp đất lên mộ đé

→ Tính cách: Sốc nổi, biết hối lỗi; là những cậu bé hồn nhiên, nhân hậu

b. Thầy Phu:

- Khi đé lửa sống:

+ Giận dữ, tịch thu con đé (Vì không muốn ảnh hưởng đến việc học của cả lớp)

- Khi đé lửa chết:

+ Áy náy, xin lỗi Lợi vì lỡ đé bẹp hộp đựng đé

+ Đến dự đám tang, đứng lặng yên bên “đám tang”

+ Đặt lên mộ một vòng hoa tím

+ Buồn buồn xin lỗi “Đừng giận thầy nghe con.”

→ Tính cách: Người thầy mẫu mực, biết nhận lỗi, làm gương cho học trò

c. Con đé:

- Nhân vật gây ra sự xa cách, chia rẽ

Lợi và đám bạn

- Nhân vật gắn kết Lợi và đám bạn.

3. Bài học ứng xử

- Phải biết cảm thông, thấu hiểu, không làm tổn thương người khác vì sự đố kị, hay vô ý của mình
- Phải biết tha thứ khi người khác đã nhận ra lỗi lầm và xin lỗi, sửa lỗi 1 cách chân thành.

III. Tổng kết

1/ Nội dung

- Kỉ niệm tuổi thơ đáng nhớ với những day dứt của nhà văn về một người bạn với chú dế lửa
- Bài học về lòng đố kị, cư xử tránh làm tổn thương người khác
- Trân trọng tâm hồn trẻ thơ, hồn nhiên, vụng dại

2/ Nghệ thuật:

- Tạo tình huống truyện độc đáo
- Xây dựng nhân vật sinh động qua hành động cử chỉ....